

1. PROJECTOMSCHRIJVING 'ASBESTSANERING PARTICULIEREN'

1.1 Wat wil de gemeente bereiken?

Het doel van het project is om te zorgen dat bij particulieren in de gemeente uiterlijk 2024, het asbesthoudend materiaal dat aan de buitenlucht is blootgesteld is verwijderd.

1.2 Waarom wil de gemeente dat bereiken?

- Asbest is schadelijk en vormt een bedreiging voor een gezonde en veilige leefomgeving.
- Om te zorgen dat na 2024 er niet meer of zo min mogelijk handhavingstrajecten hoeven te worden opgestart (werkdruk verlichting en kostenbesparing bij de gemeente Heeze-Leende).
- Eigenaren van panden met asbesthoudende daken zijn meestal niet meer geheel verzekerd bij brand vanwege de aanwezigheid van asbest. De kosten voor het opruimen komen dus deels voor rekening van de eigenaar. Mocht de eigenaar financieel niet staat zijn om deze kosten te dragen, dan staat de gemeente aan de lat om de kosten voor verwijdering te betalen / voor te schieten in kader van de volksgezondheid. De gemeente moet vervolgens een hoop tijd stoppen in het terugvorderen van het geld.

1.3 Wat is nu het probleem dan?

Burgers en bedrijven ondernemen nu te weinig om te zorgen dat voor 2024 het asbest is verwijderd, terwijl ze hier zelf wel verantwoordelijk voor zijn. Waarschijnlijk wachten veel bedrijven en burgers hiermee tot in 2023.

1.4 Waar heeft de gemeente het over?

De gemeente onderscheidt <35 m² asbest (mag je zelf verwijderen) of >35m² asbest (verwijdering door erkend bedrijf). De gemeente heeft de keuze om zich alleen te focussen op de categorie <35 m² of >35m² asbest of op allebei de categorieën.

Categorie <35 m²

In Nederland ligt 15% van de asbestdaken (<35m²) bij particulieren, dit zijn wel 85% van de 'eigenaren'. Hoewel voor de burger de kosten zeer beperkt zijn (melding is gratis, afvoer is gratis, het enige wat geld kost is de plastic en tape om het asbest af te voeren), zien wij toch weinig aanvoer van asbest op de milieustraten.

Categorie >35 m²

De resterende 85% ligt bij bedrijven of bij burgers. Zij zijn verplicht om het asbest te laten verwijderen door een erkend asbestsaneringsbedrijf. Bij de sloopmelding dienen zij ook een asbestinventarisatierapport in te dienen.

1.5 Wat wil de gemeente nu?

Burgers en bedrijven in beweging krijgen (laaghangend fruit) om in ieder geval te zorgen dat er verwijdering van asbest plaatsvindt (hoe eerder hoe beter) en er straks geen rare dingen gebeuren door onwetendheid of tijdsdruk (nog meer dumpen van asbest in de natuur). Daarom moet de gemeente op zoek gaan naar prikkels om ervoor te zorgen dat de afvoer van asbestdaken (groot en klein) z.s.m. op gang komt en veilig/correct verloopt.

1.6 Welke prikkels zijn er nodig?

Uit een pilot project (samenwerking tussen gemeente Heeze-Leende, Dorpsraad Leende en Omgevingsdienst Zuidoost Brabant) voor burgers met asbestdaken van < 35 m² blijkt dat

'het asbestverhaal' bij veel burgers onbekend is of dat men niet weet hoe ervoor te zorgen dat het veilig en correct wordt verwijderd. Sommige burgers denken dat dit ook veel kosten, papierwerk, regels en risico's met zich meebrengt (de beelden van mannen in witte pakken), oftewel men heeft veel aannames die niet helemaal correct zijn en het nemen van initiatief niet bevorderen.

1.7 Hoe gaat de gemeente de gewenste beweging krijgen?

Door een heldere communicatie (waarom, hoe, wat) en het de burgers zo gemakkelijk mogelijk te maken (drempels verlagen).

Inwoners hebben de mogelijkheid om zelf < 35 m² te verwijderen en af te voeren naar de milieustraat. Voordat aan de sloopwerkzaamheden mag worden begonnen is een sloopmelding vereist. De sloopmelding moet via het Omgevingsloket Online (OLO) worden gedaan. De vraag is in wat voor tijd reageert de gemeente.

Vooraf dat laatste is nu niet echt het geval. Burgers moeten enkele weken van tevoren een melding maken via Omgevingsloket.nl, zelf plastic en tape aanschaffen om het asbest in te pakken, en vervolgens een afspraak inplannen bij de milieustraat. Het afvoeren van maximaal 35m² asbest is voor inwoners van de gemeente Heeze-Leende die gebruik maken van de milieustraten in Valkenswaard en Geldrop gratis.

2. PILOT GEMEENTE HEEZE-LEENDE

2.1 Doel van de pilot

Het doel van de pilot was de inwoners te ontlasten en hen op deze manier te stimuleren om asbest te gaan verwijderen. In samenwerking met de Dorpsraad Leende en de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant heeft de gemeente Heeze-Leende een pilot uitgevoerd voor de inwoners van Leende.

2.2 Voorbereiding

In de voorbereiding is besloten om de uitvoering van het project als volgt aan te pakken:

1. Aan de hand van o.a. gegevens uit de BAG is een adressenlijst opgesteld van panden die voor 1994 zijn gebouwd. Hier kan dus mogelijk asbesthoudend materiaal aanwezig zijn. In Leende betrof dat 1264 adressen. Deze 1264 adressen zijn via een brief (de opzet van de brief is als bijlage toegevoegd in bijlage 1) geïnformeerd over de pilot. Bij de brief was een handleiding gevoegd, opgesteld door de ODZOB, over hoe asbest veilig kan worden verwijderd (bijlage 2). Naar aanleiding van de evaluatie is de brief aangepast. De gemeente Heeze-Leende heeft bewust ervoor gekozen om niet eerst een onderzoek te laten uitvoeren naar hoeveel asbesthoudende golfplaten op schuurtjes liggen. De reden hiervoor is dat dit hoge kosten met zich meebrengt. Doel van de pilot is om te kijken of inwoners te motiveren zijn om asbest zelf te verwijderen.
2. Geïnteresseerde inwoners melden zich aan voor de actie door een e-mail te sturen naar de Dorpsraad Leende. De Dorpsraad Leende heeft de aanmeldingen gebundeld en doorgegeven aan de contactpersoon van de gemeente. De volgende gegevens zijn gevraagd: Naam, adres, e-mailadres en hoeveelheid te verwijderen asbest.
3. De gemeente heeft iedere aanmelding gecontroleerd door na te kijken of van de aangemelde locatie al eerder asbest is afgevoerd en of de aangegeven hoeveelheid asbest overeenkomt met wat er op de luchtfoto's te zien is. Daarnaast is gekeken of op de locatie geen bedrijf is bevestigd.

- Na controle heeft iedere aanmelder een bevestigingsbrief gekregen met verdere informatie over de actie en de voorwaarden. Zie bijlage 3 voor de brief.
- Alle aanmeldingen zijn gebundeld en als één sloopmelding in SquitXO geregistreerd.
- De Dorpsraad Leende heeft een inloopavond verzorgd waar inwoners van Leende hun vragen over het project konden stellen. Tijdens de inloopavond konden mensen zich nog inschrijven voor de actie. Daar is ook gebruik van gemaakt.
- Een week voor de actiedag is een brief gestuurd naar alle aanmelders waarin de definitieve locatie van de containers en de inlevertijden zijn vermeld. Verder zijn in de brief nog een keer de voorwaarden voor het particulier verwijderen van asbest vermeld.
- Op 30 september 2017 konden de deelnemers op een bepaalde locatie de ingepakte asbesthoudende materialen inleveren.
De gemeente Heeze-Leende en de Dorpsraad hebben ervoor gezorgd dat in Leende op een centrale plaats (verhard en goed bereikbaar voor auto's met aanhangers) een asbestcontainer kwam te staan. De lokale inzamelaar Blink leverde de container en de medewerkers om toezicht te houden op de aanlevering van het verpakte asbest. Volle containers werden door Blink opgehaald. Alleen de deelnemers met bevestigingsbrief, id-bewijs en milieupas van de gemeente mochten storten in de container.
- Via een lokale bouwmarkt konden de deelnemers het benodigd inpakmateriaal kopen. De gemeente Heeze-Leende heeft 11 rollen transparante folie (4 meter breed en 50 meter lang) betaald en voor de eerste 10 deelnemers een pakket waarin twee veiligheidssetjes (overall, mondkapje, etc.) en een rol transparante tape gratis ter beschikbaar gesteld.

Tijdens de voorbereiding is de volgende vraag gesteld:

- De gemeente Heeze-Leende wil via dit project ook stimuleren dat mensen elkaar helpen indien dat nodig is. Bij de inspectie SWZ is navraag gedaan of dit mogelijk is in kader van de Arbo-wet. Hierbij het antwoord:

“Volgens ons is het geen probleem – in het kader van de Arbowet – om dit zo te organiseren. Het lijkt op een soort burenhulp. In principe zullen wij als inspectie niet bij particulieren gaan controleren en/of handhaven tenzij zij als werkgever kunnen worden aangemerkt in de zin van de Arbowet. Dat zou in deze situatie alleen maar via gezag kunnen gaan, maar dat lijkt ons heel lastig aan te tonen.

Met vriendelijke groet,

Nathalie Peeters

Senior juridisch adviseur

Afdeling Handhaving

Inspectie SZW | Directie Analyse Programmering en Signalering (APS)

Postbus 90801, 2509 LV Den Haag

Tel: 06-18302900

-woensdag afwezig-

Vragen kunt u ook mailen naar *Postbus Inspectie SZW Arbo Handhaving”

Evaluatie van het pilot project

Na de inzamel dag van 30 september 2017 is het project door De Dorpsraad, de ODZOB, Blink (inzamelaar) en de gemeente geëvalueerd. Het volgende heeft de evaluatie opgeleverd.

Ingebrachte punten door de Dorpsraad:

- Communicatie: veel positieve reacties ontvangen over duidelijke en regelmatige berichtgeving. Aandachtspunten: De eerste brief is bezorgd tijdens een vakantieperiode. Beter is om de brief buiten de vakantieperiode te sturen. De verwachting is dat dit meer reacties oplevert. De regel dat er maar 35 m² per kadastraal perceel door een particulier mag worden verwijderd blijkt wat lastig over te brengen. Tekst in de brieven aanpassen.
- Informatieavond: De opkomst was goed. Niet altijd antwoord kunnen geven op de gestelde vragen. De vragen hadden vooral betrekking op het project 'Grote daken' (daken van >35 m²). Uiteindelijk hebben zich al 10 deelnemers aangemeld voor het project 'Grote daken' in 2018.
- Aanmelding: bij de aanmelding ook vragen wat het totale oppervlakte aan asbesthoudende golfplaten binnen het kadastraal perceel is. Dus bijvoorbeeld totaal 34 m², in te leveren 12 m².
- Aanmeldingsadministratie: het bijhouden van de aanmeldingen is nu gedaan door de Dorpsraad. Dit is bewerkelijk voor de vrijwilligers. Het gaat nu nog maar om circa 50 aanmelders. Bij meer deelnemers is de kans groot dat op er fouten worden gemaakt. Een mogelijke oplossing is het instellen van 1 e-mailadres en 1 postadres. 1 persoon verantwoordelijk maken voor de administratie, versturen van de brief en de beantwoording van vragen. Het beste zou de gemeente deze taak op zich kunnen nemen. Een aanvullende mogelijkheid is om een aparte website te maken waar inwoners zich kunnen aanmelden.
- Levering van inpakmateriaal: folie van 2 mm dik is geen gangbare folie waardoor dit apart moet worden besteld. De eisen voor het inpakmateriaal zijn gesteld door de inzamelaar. Hieraan moet worden voldaan.
- Gratis folie: In eerste instantie heeft de gemeente 3 rollen beschikbaar gesteld. Dit is niet handig voor de ondernemer die het uitrekt. Hij wil geen discussie met zijn klanten. Om deze reden heeft de gemeente later in het project besloten om al het folie gratis beschikbaar te stellen. Uiteindelijk hebben 45 van de 47 aanmelders gratis folie opgehaald.
- Beschikbaar budget: Het valt aan te raden van te voren te bekijken hoeveel budget beschikbaar is. Hoe meer de gemeente kan bijdragen aan verpakkingsmaterialen en veiligheidssetjes, hoe groter de stimulans, hoe groter de kans van slagen van de inzamelactie
- Terrein container: de container stond bij een lokale ondernemer. De ondernemer was tevreden over hoe alles was georganiseerd. Hij heeft er zelfs nog wat klanten aan overgehouden.
- Reacties en samenwerking: De Dorpsraad heeft veel positieve reacties ontvangen. De Dorpsraad is tevreden over de samenwerking met de gemeente en de ODZOB.

Ingebrachte punten door Blink:

- Ingepakt materiaal: Tijdens het inzamelen viel op dat het asbesthoudend materiaal heel keurig en netjes was ingepakt. Het extra meegenomen plastic en plakband is niet gebruikt.
- Aantal deelnemers: van de 47 deelnemers hebben 41 deelnemers gebruik gemaakt van de mogelijkheid om het asbesthoudend materiaal in te leveren bij de containers. Een van de deelnemers heeft het asbesthoudend materiaal eerder ingeleverd op de milieustraat van Geldrop. Totaal hebben dus 5 deelnemers geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om het asbesthoudend materiaal in te leveren bij de container.
- Totaal ingeleverd: 13760 kg aan asbesthoudend materiaal. Dit komt overeen met ongeveer 800 tot 850 m².

- Communicatie: de communicatie is voldoende. Geen problemen met deelnemers. Ook geen deelnemers hoeven terug te sturen omdat zij bijvoorbeeld de brief waren vergeten.
- Gemeente: De meldingen waren dat de Gemeente goede voorbereidingen had getroffen

Ingebrachte punten ODZOB:

- Communicatie met de pers: De communicatie is goed verlopen. Artikel in Eindhovens Dagblad en Heeze24.nl is ter plaatse geweest en heeft een artikel op hun website geplaatst. Vooraf is het goed om een communicatieplan te hebben ten behoeve van de afstemming.
- Starttijd: Vanaf 10:00 uur konden de deelnemers het asbesthoudend materiaal komen brengen. Geconstateerd is dat sommige deelnemers al eerder kwamen. De inzamelaar was al op tijd klaar dus dit was geen probleem. Bij de volgende actie hiermee rekening houden.

Ingebrachte punten Gemeente Heeze-Leende:

- Samenwerking: De gemeente Heeze-Leende is zeer tevreden over de samenwerking met De Dorpsraad Leende, Blink en de Omgevingsdienst Zuidoost Brabant. Een samenwerking met een burgerinitiatief zoals De Dorpsraad Leende is in vervolgacties aan te raden.
- Ambtelijke uren: Ambtelijk zijn redelijk veel uren besteed aan de voorbereidingen. Dit was ook een pilot. De vervolgacties gaan minder tijd in beslag nemen.
- Budget: Zorg voor voldoende budget. Het succes van de actie is mede afhankelijk van wat de gemeente gratis kan aanbieden aan de deelnemers.
- Burenhulp: de gemeente heeft gemerkt dat diverse inwoners van Leende elkaar hebben geholpen met het verwijderen en wegbrengen van de asbesthoudende materialen.
- Communicatie: een goede en tijdige communicatie is belangrijk voor het slagen van het project. Wacht niet te lang met versturen van een reactie na aanmelding. Zorg ervoor dat diverse momenten hebt waarop je communiceert met de deelnemers.